basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/
NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

MEI/JUNIE 2026

KWAZULU-NATAL

PUNTE: 40

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 13 bladsye.

Kopiereg voorbehou

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWE op die volgende bladsy en merk die vraagnommer oor die teks wat jy hierdie jaar bestudeer het. Lees hierdie vraag aandagtig deur voor jy dit beantwoord.

2. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings:

AFDELING A:	Drama	(40)
AFDELING B:	Kortverhale	(40)

3. Beantwoord die vrae in EEN van die afdelings:

   AFDELING A: DRAMA
   Beantwoord die vrae oor die drama *(Perdekrag)* wat jy bestudeer het.

   OF

   AFDELING B: KORTVERHALE
   Beantwoord die vrae oor TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

4. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.

5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.

7. Voorgestelde tydsindeling:

   AFDELING A: 90 minute

   OF

   AFDELING B: 90 minute

8. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

Kies SLEGS die afdeling wat jy bestudeer het.

AFDELING A: DRAMA **Beantwoord slegs die EEN vraag.**		
VRAAGNOMMER	**PUNTE**	**BLADSYNOMMER**
1. *Perdekrag*	40	4
OF		
AFDELING B: KORTVERHALE **Beantwoord AL TWEE kortverhale.**		
2. "Die twee gesinne van Lizzie Mnqebisa"	20	9
EN		
"Die prentjiesmaker"	20	11

AFDELING A: DRAMA

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

VRAAG 1: *PERDEKRAG* – Cecilia du Toit

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A

WILMA:	Die magistraat het gevoel dat jy net nog nooit 'n kans gekry het nie –	
LUCKY:	– en nou dink julle as ek hier rondhang, gaan ek "insig kry in my probleem"? Fat bleddie chance!	
WILMA:	Die idee is vir jou om te leer. Hierdie perde kan jy nie boelie nie. Hulle sien dwarsdeur jou.	5
LUCKY:	*(Desperaat.)* Wat de hel wil jy hê moet ek doen?	
WILMA:	Jy kan begin deur die perde se vertroue te wen.	
LUCKY:	Ag, spaar my dit! *(Hy beduie na Kaizer.)* Moet ek hom agter sy oor kielie dat sy been soos 'n brakkie s'n skop-skop? *(Hy lag vir sy eie grap.)*	
WILMA:	Lyk dit vir jou of Kaizer jou vertrou? Hm? Of Tinkerbelle? (*Lucky aarsel.)* Toe, sê my? Volg hulle jou net omdat jy vra? Lig hulle 'n poot sodat jy –	10
LUCKY:	*(Gil uit frustrasie.)* Dêmmit! Hoe moet ek – ? Jy het grootgeword met die goed.	

1.1 "Die magistraat het gevoel dat jy net nog nooit 'n kans gekry het nie –" (Reël 1)

1.1.1 Wat was die straf wat die magistraat vir Lucky gegee het? (1)

1.1.2 Waar moes Lucky hierdie straf uitdien? (1)

1.1.3 Waarom het Lucky nie met troeteldiere "grootgeword" nie? (1)

1.1.4 Lucky het vir Lady Jane geskrik en weggehardloop.

Wat het Wilma gedoen nadat Lucky weggehardloop het? (1)

1.2 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.2) en die letter (A–D) neer.

"Hulle sien dwarsdeur jou." (Reël 4 en 5)

Met hierdie woorde bedoel Wilma dat perde ...

A baie goed kan sien.
B weet wanneer mense siek is.
C hulle nie aan mense steur nie.
D kan aanvoel of mense goed of sleg is. (1)

1.3 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Die eienaar van die perdeplaas wou hê dat Lucky en Binki haar <u>mevrou Botes</u> noem. (1)

1.4 Lucky se woorde sê vir ons hoe Lucky voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by Lucky se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (1.4.1 tot 1.4.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.4.1	"… ryk rotte gee meer om vir diere ..."	A	Lucky was ongeduldig met Lady Jane.
1.4.2	"Sy het net haar eie two-by-two's."	B	Lucky het van sokker gehou.
1.4.3	"Maar hoe de hel gaan ek jou impress?"	C	Lucky het gespot oor sy ma wat werk toe loop.
1.4.4	"Lig jou bleddie poot!"	D	Lucky was kwaad omdat hy arm was.
		E	Lucky het gevoel dat Wilma hom nie vertrou nie.

(4 x 1) (4)

1.5 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die drama gebeur.

- Wilma het vir Lucky vertel van die kinders wat by haar kom perdry.
- Wilma het Lucky se selfoon gevat en in haar sak gesit.
- Wilma het vir die prokureur gesê dat Lucky by die grootpad vir haar wag.
- Wilma het vir Lucky gewys wat hy moes doen. (4)

1.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.6.1 en 1.6.2) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie drama is dat perde mense kan help om (1.6.1) (gesond/ryk) te word. Een van die lesse wat 'n mens uit die drama kan leer, is dat jy (1.6.2) (met ander mense moet raas oor verkeerde dinge/die beste van jou eie omstandighede moet maak). (2)

1.7 Waarom kan ons sê dat Wilma nie moed opgegee het met Lucky nie, al het hy verkeerd opgetree? (1)

1.8 Waarom was dit verkeerd van Lucky om Binki se kontaklys te verander? (1)

1.9 Hoe sou jy gevoel het as jy Lucky was en jy op die perdeplaas moes gaan werk? (1)

1.10 "Dêmmit! Hoe moet ek – ?" (Reël 12)

Waarom laat die skrywer vir Lucky die woord "Dêmmit!" gebruik? (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS B

BINKI: Nee, my ma het gesê sy is te –
LUCKY: – sy's te besig om weer 'n hond te hê. Jip, natuurlik.
BINKI: *(Skud haar kop hartseer.)* Ja, maar sy is regtig –
LUCKY: Aag, dis oukei. Jy het mos nou al hierdie perde. *(Lucky maak lawwe galopbewegings om die oomblik op te vrolik. Binki lag vir hom. Sy hou haar hand uit vir haar foon. Lucky spring weg van haar en begin weer te tik.)* Nee, wag, ek sit net 'n nuwe naam in.
BINKI: Jy het dan al joune ingetik.
LUCKY: Ja, maar hierdie een is nou my ander naam. "Extra Lucky". En my naam is eerste by jou contacts. En die nommer is 7-7-7.
BINKI: *(Lag, maar probeer haar foon by hom gryp.)* Nee, man, gee my foon! *(Hulle stoei speels om besit van die foon. Lucky bly voor Binki wegdans. Binki gryp in die lug rond. Die spel word al wilder ...)*

1.11 Wat was Binki se hondjie se naam? (1)

1.12 Noem TWEE dinge wat tydens die brand gebeur het wat Binki hartseer gemaak het. (2)

1.13 VOLTOOI die volgende sinne deur elke keer EEN woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommers (1.13.1 tot 1.13.4) en die antwoord neer.

elf; naweke; Sabrina; onderwyser; twaalf; Grace; besigheidsvrou; vakansies

1.13.1 Binki het haar ma ... genoem. (1)

1.13.2 Binki se ma was baie besig, want sy was 'n ... (1)

1.13.3 Binki se ma het haar soms ... kom haal om by haar te gaan kuier. (1)

1.13.4 Binki het graad ... deur korrespondensie gedoen. (1)

1.14 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommer (1.14) en die antwoord neer.

"Jip, **natuurlik**." (Reël 2)

Dit is 'n voorbeeld van (sarkasme/'n vergelyking). (1)

1.15 Die dinge wat mense doen, het gevolge.

Kies die gevolg uit KOLOM B wat by die inligting in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (1.15.1 tot 1.15.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.15.1	Binki wou nie met vreemde mense praat nie.	A	Binki het Lucky probeer waarsku dat Wilma agter hom staan.
1.15.2	Binki het haar lewe gewaag om haar hondjie te red.	B	Binki se ma het die foon in haar oor neergesit.
1.15.3	Binki wou weet waarom haar ma haar weer nie wou kom haal nie.	C	Binki het op haar eie klein takies op die perdeplaas gedoen.
1.15.4	Die perde en mense by die perdeplaas was genoeg vir Binki.	D	Binki het besluit sy het haar ma nie nodig nie.
		E	Lucky het gedink dat Binki hom sou haat as sy weet wat hy aan diere gedoen het.

(4 x 1) (4)

1.16 Net soos Lucky, is Binki ook gestraf deur by die perdeplaas te werk.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

1.17 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.17) en die letter (A–D) neer.

Die woorde "*(Skud haar kop hartseer.)*" in reël 3 is skuinsgedruk en tussen hakies, want dit ...

A beklemtoon dat Binki ongelukkig is.
B wys wat die karakter op daardie oomblik doen.
C wys vir die gehoor dat hulle hartseer moet wees.
D maak die gesprek tussen die karakters interessant. (1)

1.18 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.18.1 en 1.18.2) en die antwoord neer.

Aan die begin van die drama (1.18.1) (het Binki graag die perde gelei/was Binki bang vir die perde). Aan die einde van die drama was Binki (1.18.2) (tevrede/ongelukkig) om saam met die perde op die plaas te bly. (2)

1.19 Waarom was dit goed vir Wilma dat Binki op die perdeplaas gewerk het? (1)

1.20 Hoe het Lucky se straf hom positief verander? (1)

1.21 Lucky het Binki van die begin af geterg.

1.21.1 Wat sou jy anders as Lucky gedoen het? (1)

1.21.2 Waarom sê jy so? (1)

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: KORTVERHALE

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

VRAAG 2*: LUGSPIEËLINGS* – Myicelie Pienaar

Beantwoord die vrae oor AL TWEE verhale.

VERHAAL A: "DIE TWEE GESINNE VAN LIZZIE MNQEBISA" – Myicelie Pienaar
EN
VERHAAL B: "DIE PRENTJIESMAKER" – PJ du Plessis

VERHAAL A: "DIE TWEE GESINNE VAN LIZZIE MNQEBISA" – Myicelie Pienaar

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS C

... Sy weet hy haat dit dat sy vir whities char, maar nouja, hy steek ook nie sy hand in sy sak vir haar nie. Net lippetaal!

Buitendien, waar moet sy met die kinders heen, slaan haar gedagtes terug op haar huidige probleem, hier's kwalik slaapplek vir haar. Huise is mos gebou net vir die wittetjies se gemak. En sy hou van haar twee gesinne elkeen op sy plek.

Beate kom in van die skool af en laat val moeg haar boeksak in die gang. Voor sy nog groet, kyk Estrelita die kind kwaai aan. So heilig op die ou aardse goedjies, dink Lizzie en tel gou die boeksak en kleurbaadjie op.

Beate glimlag dankbaar en druk Lizzie teen haar vas.

"Jy moet ophou om haar so te bederf. Sy moet leer om haar goed te bêre," verwyt Estrelita.

"Ag ou Dâhl sy's nog 'n kuikentjie. Ons sal haar beginne trein nes sy tien slaan."

2.1 "Sy weet hy haat dit dat sy vir whities char ... " (Reël 1)

2.1.1 Wie is "hy"? (1)

2.1.2 Lizzie is die gesin se char. Noem EEN ding wat sy in die huis moes doen. (1)

2.1.3 Waarom wou Lizzie nie nou geld betaal sodat haar kinders by haar kon kom kuier nie? (1)

2.1.4 Wat wou Lizzie doen nadat die gesin Grahamstad toe vertrek het? (1)

2.2 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.2) en die letter (A–D) neer.

"Ag ou Dâhl sy's nog 'n kuikentjie." (Reël 12)

Met hierdie woorde bedoel Lizzie dat Beate ...

A na niemand geluister het nie.
B soos 'n klein hoendertjie lyk.
C die hele huis omgekrap het.
D nog jonk is. (1)

2.3 Die karakters se woorde sê vir ons hoe die karakters voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by die karakter se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.3.1 tot 2.3.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A	KOLOM B
2.3.1 "Maar mens, dis mos woeker, skaam jy nie vir jou nie!"	A Beate was bekommerd dat Lizzie nie van die geskenk sou hou nie.
2.3.2 "... Ma, is die oorbelle simpel?"	B Sofie was gelukkig dat sy die gesin kon ontmoet.
2.3.3 "... is dit nou nie bietjie, e, jy weet, ongevraag nie?"	C Tanya was vies omdat Beate te veel praat.
2.3.4 "Jy's darem 'n snip, ..."	D Pa was onseker oor Estrelita se besluit om Lizzie se kinders te gaan haal.
	E Estrelita was geskok oor Lizzie wat so geld uitgeleen het.

(4 x 1) (4)

2.4 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Lizzie sê sy huil omdat sy min <u>vakansies</u> kry. (1)

2.5 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Op Bloemfontein het almal by Ouma oorgeslaap.
- Lizzie het die spaarkamer vir haar kinders reggemaak.
- Naby Molteno het Estrelita besluit om Lizzie se kinders te gaan oplaai.
- Vrydag het almal gehelp om te pak en padkos te maak vir Grahamstad. (4)

2.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.6.1 en 2.6.2) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie kortverhaal is (2.6.1) (gesinsverhoudinge/vriendskappe). Een van die lesse wat 'n mens uit die verhaal kan leer, is dat wanneer jy iets goeds vir iemand wil doen, (2.6.2) (moet jy vooraf sê watter vergoeding jy verwag/moet jy onthou dat nie almal van verrassings hou nie). (2)

2.7 Waarom was dit verkeerd van Lizzie om Estrelita se foon vir haar eie oproepe te gebruik? (1)

2.8 Waarom kan 'n mens verstaan dat Soufie bekommerd was dat die kinders sou uit voel? (1)

2.9 Lizzie hou van haar twee gesinne elkeen op sy plek.

Hoe sou jy gevoel het as jy Lizzie was en jou twee gesinne moes skielik saam wees? (1)

2.10 Hoe kry die skrywer dit reg om die mooi verhouding tussen Lizzie en Beate uit te lig? (1)

EN

VERHAAL B: "DIE PRENTJIESMAKER" – PJ du Plessis

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

Mthemba skud sy kop. "Ek is jammer, Mevrou. Daar is niks meer oor nie."
Albei besoekers lyk teleurgesteld. "Nie eers een nie?" pleit die vrou. "Jy sien, ek en my man het 'n kunsgalery in Parys. Ons wil so graag 'n prent uit Afrika daar uitstal."
"Nee, niks nie, Mevrou," begin Mthemba verduidelik, maar die vrou val hom in die rede.
"En dit? Is dit nie 'n prent op daardie esel nie?"
"Nee, Mevrou. Dis ..." Hy probeer haar weghou. Hy wil nie hê die mense moet uitvind dat Ubombo sy verstand verloor het nie.
Maar die vrou steur haar nie aan hom nie en kies sommer koers na die esel toe, haar man kort op haar hakke. Kopskuddend volg Mthemba. Dit voel of 'n koue hand sy maag omklem toe die twee voor die esel tot stilstand kom. Hy verwag dat hulle gaan lag, of miskien in afsku gaan wegdraai, maar dit gebeur nie.

2.11 Waarom het die mense altyd van Ubombo se prente gehou? Gee EEN rede. (1)

2.12 VOLTOOI die volgende sinne deur elke keer EEN woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommers (2.12.1 tot 2.12.4) en die antwoord neer.

duiwe; opgewonde; blokke; aasvoëls; vloede; lyne; droogte; geskok

2.12.1 Toe Ubombo weer begin verf, het een van die vrouens gehoop hy verf nie ... nie. (1)

2.12.2 Mthemba was ... toe hy na Ubombo se nuwe prent gekyk het. (1)

2.12.3 Die prent was vol vreemde ... en vorms. (1)

2.12.4 Net voor Ubombo gesterf het, was hy hartseer oor die ... wat sy mense laat swaarkry het. (1)

2.13 Hoe het die Franse egpaar oor Ubombo se laaste prent gevoel nadat hulle dit gesien het? Noem TWEE dinge. (2)

2.14 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.14) en die letter (A–D) neer.

"Kopskuddend volg Mthemba." (Reël 10).

Dit beteken dat Mthemba ...

A se kop seer was.
B nie verstaan het wat die Franse mense gesê het nie.
C nie regtig wou hê die egpaar moes na die prent kyk nie.
D nie verstaan het waarom al die ander mense vinnig verdwyn het nie. (1)

2.15 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommer (2.15) en die antwoord neer.

"Dit voel of 'n **koue hand sy maag omklem** ..." (Reël 10 en 11)

Dit is 'n voorbeeld van (personifikasie/'n metafoor). (1)

2.16 Ubombo het die esel by die hoofman gekry.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)

2.17 Die dinge wat mense doen, het gevolge.

Kies die gevolg uit KOLOM B wat by die inligting in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.17.1 tot 2.17.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.17.1	Ubombo was nie soos die ander kinders nie.	A	Hy het nie sy verfgoed gebêre nie.
2.17.2	Ubombo het sy laaste prent geverf.	B	Sy kon nie self met Ubombo praat nie.
2.17.3	Die Franse vrou het nie verstaan hoe erg die droogte was nie.	C	Hy het liewer in die sand geteken as om te speel.
2.17.4	Ubombo het gesterf.	D	Sy was ontevrede toe dit begin reën.
		E	Mthemba het homself in Ubombo se prente gesien.

(4 x 1) (4)

2.18 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.18.1 en 2.18.2) en die antwoord neer.

Ubombo se eerste prente was van mense wat hy geken het en het (2.18.1) (geluk/hartseer) gewys. Sy laaste prent het gewys dat sy gedagtes (2.18.2) (vrolik/ongelukkig) was. (2)

2.19 Waarom was dit verkeerd van die Franse vrou om sommer net na die prent te loop, nadat Mthemba haar gevra het om dit nie te doen nie? (1)

2.20 Waarom is dit hartseer dat Ubombo dood is, nadat hy sy laaste prent geverf het? (1)

2.21 Mthemba het vir die vreemde mense gesê dat daar niks van Ubombo se prente oor was nie, maar dit was nie so nie.

2.21.1 Wat sou jy anders as Mthemba gedoen het? (1)

2.21.2 Waarom sê jy so? (1)

TOTAAL AFDELING B: 40
GROOTTOTAAL: 40

Kopiereg voorbehou